

Priorat de Jaume de Vivers.

Expansió del monestir fins 1375

El següent prior, nomenat pel papa Gregori XI un mes després de la mort de Ramon de Vilaragut, el 8 de novembre de 1348, fou Jaume de Vivers, antic monjo de Sant Pere de Camprodon en aquells moments resident al monestir de Ripoll. El nou priorat, que s'estengué entre els anys 1348 i 1375, ha estat el més ben valorat de tots aquest temps del monestir governats per priors.

Jaume de Vivers emprengué diverses iniciatives per l'expansió del monestir. Entre elles destacà la construcció dins del recinte monacal d'un petit claustre davant la cambra que més tard fou abacial; un portal conegut amb el nom de la Reixa i es construï, adossada al costat nord de la capçalera de l'església antiga, una capella dedicada a les Onze Mil Verges que trià com a lloc on instal·lar el seu sepulcre. Aquest, que es féu fer en vida l'any 1373, era una magnífica obra d'art d'alabastre policromat treballada per mestre Pere Moragues. Aquest mateix escultor construï, entre els anys 1366 i 1372, set creus de terme en el camí anomenat de la costa de Collbató a Montserrat. Aquestes creus, tan característica de la iconografia montserratina durant molts anys, foren substituïdes 125 anys després per unes noves construccions. Durant aquest priorat s'instal·là una campana en el rellotge mecànic per tocar les hores. Tota la política d'expansió i de magnificència de Jaume de Vivers contribuïren a fer realitat la propera independència del monestir de Santa Maria de Montserrat de l'abadia de Ripoll.

Durant el segle XIV la comunitat monàstica de Santa Maria anà creixent. Estava dividida en cinc seccions: monjos, ermitans, donats, preveres i escolans. Els monjos tenien diferents responsabilitats: procurador del prior; sots-prior; sagristà : majordom; precentor, hostatger, infermer i dispeser. També hi havia, pel cap baix, nou donats, figura que en els temps es transformà en el germans llecs. També hi havia preveres, en un nombre important que mancaven capelles per poder oficiar les misses. Els documents indiquen que també hi havia 23 escolans. A més hi havia un important nombre de servidors, més de cinquanta, dedicats a atendre les necessitats del santuari. Totes aquestes persones estaven instal·lades com es podia en les diferents edificacions del recinte monàstic. A la mort del prior Jaume de Vivers entorn de l'església i el monestir s'ampliaren les edificacions destinades a les dependències del santuari i l'acolliment dels pelegrins.

Església, monestir i santuari a la mort del prior Jaume de Vivers, 1375. La base octogonal es farà servir l'any 1551 per aixecar el campanar. Fons del pare Ricard M. Sans.

Església, monestir i santuari a la mort del prior Jaume de Vivers, 1375. El campanar octogonal incorporat al dibuix es comença a construir l'any 1551. Fons del pare Ricard M. Sans.

Església, monestir i santuari a la mort del prior Jaume de Vivers, 1375. El campanar octogonal incorporat al dibuix es comença a construir l'any 155. Fons del pare Ricard M. Sans.

Església segle XIV 1378